

450 TISOČ PREMOGARJEV POD VIŠNJEVIM ORLOM

PREDSEDNIK ROOSEVELT JE
VČERAJ PODPISAL PRAVILNIK
ZA PREMOGOVNO INDUSTRIJO

Tolmačenje določbe glede kolektivnega pogajanja je bilo črtano iz pravilnika. — Pravilnik stopi v veljavo dne 2. oktobra. — Premogariji v Unionport, Pa., so zastavljali v protest proti obstoječim razmeram. — Spopad med majnerji in stavkokazi pri Scrantonu.

WASHINGTON, D. C., 18. septembra. — Predsednik Roosevelt je nocoj podpisal pravilnik, ki so ga odobrili lastniki rogov mehega premoga in zastopniki delavcev. V prvotni obliki pravilnika je bila tudi točka, ki je tolmačila določbo glede kolektivnega barantanja. Ta točka je bila brisana, češ, da bi lahko dovedla do nesporazuma.

Pogajanja za pravilnik so se vršila skoro tri mesece. Premogovni baroni so bili skrajno nepopustivi, koncem prejšnjega tedna jim je pa poslal predsednik nekaj ultimatum, da se morajo v teku štirindvajsetih ur odločiti, češ, da jim bo v nasprotnem slučaju administracija diktirala pogoje.

To je zaleglo. Lastniki rogov mehega premoga so se slednjič vdali in podpisali. Pravilnik stopi v veljavo dne 2. oktobra.

Roosevelt je podpisal pravilnik par minut zatem, ko mu ga je izročil administrator Hugh Johnson.

S tem je spravljenih štiristo petdeset tisoč kopčev mehega premoga pod znamenje višnjevega orla.

Pravilnik določa, da ne sme noben premogar delati več nego štirideset ur na teden in v nobenem slučaju več nego osem ur na dan. Vsem premogarem bodo mezde znatno zvišane.

Johnson je označil odobritev pravilnika za premogovno industrijo kot "največji uspeh naše administracije".

— Od začetka pa do sedaj, — je rekel, — je bilo predloženih premogovni industriji osemindvajset načrtov za pravilnik. Industrija se je nahajala v nepopisnih zmedah. Večkrat je pretila resna nevarnost, da bo izbruhnil generalni štrajk.

— Ker bodo lastniki premogovnikov plačali delavcem višje mezde, je jasno, da bodo morali zvišati tudi cene premogu. Zelo pa dvomim, da bi podražili tisti premog, ki je bil nakopan pod starimi pogoji.

Lastniki premogovnikov v zapadnem delu Kentuckyja in v Alabami še niso podpisali pravilnika. Še vedno se protivijo unioniziranju majn in višjim mezdam.

V bodoče bodo morali premogovni baroni predložiti od časa do časa administratorju Johnsonu vse podatke glede delavskih plač, ki jih bo zahteval od njih.

UNIONPORT, Pa., 18. septembra. — V tem najbogatšem okraju mehega premoga počivajo vse majne. Majnerji so zahtajali proti obstoječim razmeram in zasledujejo politiko "opreznega čakanja". Lastniki premogovnikov niso napravili dosedaj še nobenega poskusa, da bi obnovili obratovanje.

Majnerji v Fayette County izjavljajo, da se ne vrnejo prej na delo, dokler Frick ne podpiše pravilnika in ne prizna United Mine Workers of America.

SCRANTON, Pa., 18. septembra. — V tukajšnji bližini je prišlo do ostrega spopada med stavkarji in stavkokazi. Na prostoru, kjer so imeli stavkokazi svoje avtomobile, je eksplodirala bomba in poškodovala nad dvajset kar. Neki sedemnajstletni fant je bil ranjen.

Neznanci so hoteli z dinamitom razstreliti dom Williama J. Brennana, bivšega predsednika l. okraja United Mine Workers of America.

Velikanski vihar ob atlantski obali

4 MAJNERJI
SO SE REŠILI

Zaprti so bili 14 ur. — Peti je najbrže mrtev, ko je voda zalila rov. Na vzvišenem prostoru je prišla voda tri čevlje do njih.

Wilkes-Barre, Pa., 18. septembra. — Štirje majnerji so se več ur zatem, ko je voda zalila rov Truesdale Colliery v Nanticoke rešili, navzile temu, da so rudniški izvedenci zatrpali, da so morali utoniti v vodi.

Upanje izginja za petega majnerja, ki je najmlajši iz med njih. To je Raphael Sweeney, star 31 let in rešen majnerji se boje, da je izgubil življenje, ker je bil prenapet, da bi se bil rešil pred prihajajočo vodo, mesto da bi ostal na varnem prostoru.

V rovu je bilo 48 mož, ko je vsled velikega naliva voda vdrla v rov. Najnižje v rovu so delali Andrew Levandowski, star 46 let, Kazimir Staggers, 40 let, Albert Tucker, 35 let in Andrew Matikiewicz, star 48 let ter so po rovu plezali vedno višje pred površino vode, ki je nad njimi drvela v rov z močnim bobnenjem.

Matikiewicz se je ustavil ter stekel nazaj po orodje, s katerim se so pozneje vsi štirje rešili. Slika izkušnja v v neki majni v Oklahomi je naučila Matikiewicza, da je v takem slučaju potrebno orodje zelo koristno.

Vsi štirje se ustavijo na najvišjem mestu, celo spali so eno uro, ter so izdelovali načrt za rešitev. Z rešenim orodjem so napravili splav, da bi splezali nanj, ako bi voda dosegla njihovo višino. Toda voda se je ustavila tri čevlje pod njimi in je pričela padati.

Sweeney se je ločil od svojih tovarišev in je teklen pred njimi, upajoč, da pride do izhoda. Nekaj poto so še mogli videti njegovo svetilko, toda nenadoma se je zrušila zemlja in svetilka je ugasnila. Od tedaj ga niso več videli.

Matikiewicz je tudi rešil svoje sendviče, toda vsi so mislili na rešitev in nikomur ni prišlo na misel, da bi jedel.

Po štirinajstih urah svojega ujetništva, teklen katerega so brodili po vodi, ki jim je včasih segala do vratu, so zagledali svetlobo in kmalu zatem so bili na prostem — rešeni.

OGRSKA HOČE VEČJO
VOJSKO

Budimpešta, Ogrska, 18. septembra. — Ogrska bo prosila Francijo in druge države, ki so podpisale trianonsko pogodbo, za dovoljenje, da sme imeti večjo armado.

Za vzrok bo navedla, da se nahaja v istem položaju kot Avstrija, kateri preti nevarnost iz Nemčije in so ji zato zavniške države dovolile povečati svojo vojsko.

JAPONEC JE
POSKUSIL SAMOMOR

Tokio, Japonska, 18. septembra. — Podporočnik Kazuo Fukuda je na neki bojni ladji poskušal izvršiti harakiri v protest, ker je drž. pravdnik zahteval smrtno kazen za častnike, ki so umorili ministrskega predsednika Inukai in ki se sedaj zagovarjajo pred sodiščem.

LINDBERGH
NA ŠVEDSKEM

Obiskal je dom svojega starega očeta. — Našel je svojo postarno sestrično. — Namerava odleteti v Rusijo.

Smedstorp, Švedska, 18. septembra. — Sloviti ameriški letalec Charles A. Lindbergh je s svojo ženo prišel v hišo svojega starega očeta.

Lindbergh je iz Stockholma prišel z aeroplanom na mornariško letališče v Karlskrona ter se je z avtomobilom odpeljal na dom starega očeta.

Lindbergh je bil 15 minut v hiši "Gardstosa", kjer je živel njegov ded. V hiši stanuje sedaj nekaka druga družina. Lindbergh se je zelo zanimal za hišo in vas, kjer je bil zelo prijazen sprejet.

Lindbergh in njegova soproga sta obiskala Antona Andersona, sina najboljšega prijatelja Lindberghovega starega očeta ter je ostal v njegovi hiši eno uro, kjer si je ogledoval pisma svojega starega očeta in drugih svojih sorodnikov.

Lindbergh je bil zelo vesel na očičkov starega očeta, katere mu je podaril Anderson. Zunaj hiše se je zbralo okoli 50 vaščanov, ki so peli narodne himne "Du Fria".

Lindbergh se je s soprogo z avtomobilom odpeljal iz Smedstorpa v sosednjo vas Borby, kjer je obiskal svojo sestrično, Miss Bertha Persch, ki je že postarna amica. Vsled Lindberghovega obiska je bila tako zmedena, da skoro ni mogla govoriti in Lindbergh je odšel v bližnjo gostilno na kosilo.

London, Anglija, 18. septembra. — Neko poročilo iz Stockholma pravi, da bosta Lindbergh in njegova soproga iz Stockholma poletela v Leningrad, da preiskujeta, ako bi bila mogoča zračna črta ob severnem obrežju Sibirije.

ČREVLJARJI BODO
ZASTAVKALI

Brockton, Mass., 18. septembra. V nedeljo so delavci v petnajstih tovarnah za čevlje v Brocktonu zavrgli predlogo National Labor Board, da bi delali do končne rešitve delavskega spora.

Vsled stavke je prizadetih 7000 delavcev. Spor se je pričel pred tremi tedni, ko nekateri delavci niso hoteli plačati svojega deleža za Boot and Shoe Workers Union, vsled česar so bili odslovljeni.

Odpušeni so bili vsled pogodbe, ki je bila sklenjena med unionjskimi delavci in lastniki tovarn.

NEMČIJA PRETI

Z IZSTOPOM

Berlin, Nemčija, 18. septembra. Nemški notranji minister dr. Wilhelm Frick je izjavil, da bo Nemčija zapustila razorožitveno konferenco, ako njene bivše sovražnice ne zajamčijo enakosti v oborožitvi.

V prisotnosti 80,000 čelkov in deklic, ki pripadajo k mladinski nazijski organizaciji v Rudolstadt je rekel dr. Frick:

— Z Nemčijo postopajo, kot bi bila črna ova sveta. Nikakor ne bomo več biti sužnji.

KARDINAL
SCAPINELLI
JE UMRL

Bil je kancler papežev države. — Leta 1914 je bil nuncij na Dunaju in je skušal cesarja odvrti od vojne.

Vatikan, 18. septembra. — Kardinal Rafaele Scapinelli, papežev kancler, je ponoči umrl v Porte dei Marini.

Kardinal Scapinelli, ki je bil star 75 let, je povzdignil v kardinala papež Benedikt XV. leta 1915.

Kardinal Rafaele Scapinelli di Leguigno je zastopal Vatikan na mnogih evropskih dvorih, dokler ni bil povzidan v kardinala. Navadno je živel v Rimu, poleti pa je bil navadno na svojem gradu Leguigno.

Po večtedenski bolezni je bil kardinal Scapinelli v januarju 1931 operiran in od tedaj ni bil več popolnoma zdrav.

Njegova rodovina, ki je zelo odlična v Modeni, je dobila plemstvo leta 1645. Kardinal Scapinelli je bil rojen 25. aprila 1858 v Modeni kot sin Pietro in Kristine Scapinelli. V mašnika je bil posvečen leta 1881.

Takoj po dokončanih teoloških študijah je poučeval v seminarju v Reggio. Pozneje je bil apostolski delegat v Parizu, tajnik papeževga nuncija v Lizboni in svetovalec komisije kanonskega prava.

Od leta 1912 do 1916 je bil apostolski nuncij na Dunaju. Na željo papeža Pija X. je opetovano skušal pregovoriti tedanjega avstrijskega cesarja Franca Jožefa, da bi odvrnil svetovno vojno, toda ves njegov napor je bil brezuspešen.

NAZIJC ZAHTEVAJO
SMRT IZGNANCEV

London, Anglija, 18. septembra. — Kot trdi "Daily Herald", zahtevajo nazijci smrt 23 odličnih beguncev, kakor je razvidno iz oglasa v nazijskem klubu v zapadnem delu Londona.

Oglas, ki je pisan v nemščini, se glasi:

"Ako srečate katerega izmed njih (nanašajoč se na seznam beguncev), jih ubijte. In ako je žid, polomite vsako kost v njegovem telesu".

V seznamu so med drugimi tudi trije odlični nemški begunci, ki so pred dvema dnevoma pribežali v London in sicer: Rudolf Breitscheid, bivši socialistični voditelj v nemškem državnem zboru, dr. Georg Bernhard, prejšnji urednik najuplívnejšega nemškega lista "Vossische Zeitung" in Albert Grzeinski, prejšnji policijski komisar v Berlinu.

Drugi v tem seznamu so: Philip Scheidemann, bivši nemški kancler, ki je po begu cesarja Viljema razglasil nemško republiko, Otto Wells, predsednik nemške socialistične stranke ter pisatelj Heinrich Mann in Lion Feuchtwanger.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

TORNADO JE POVZROČIL ZA VEČ
MILIJONOV DOLARJEV ŠKODE

Tornado, ki se je pričel na Porto Rico, je divjal po državah North Carolina, Virginia in New Jersey in povzročil je ogromno škodo, ki seže v milijone ter je ogrožal tudi New York, toda ko je Atlantic City, N. J. pokazal še svojo jezo, se je obrnil na morje.

BOJAZEN
PRED RUSKO
PŠENICO

Žitna komisija se boji, da bo Rusija izvozila velike množine žita. — Delegati skušajo dobiti Rusijo, da omeji pridelek žita.

London, Anglija, 18. septembra. — Velika bojazen je legla na delegate novo ustanovljene mednarodne žitne komisije, da bo Rusija vrgla na svetovni trg velike množine svojega žita.

V komisiji je zastopanih 14 držav in delegati imajo nalogo paziti, da države, ki so podpisale žitno pogodbo, natančno izpolnjujejo njene določbe. Po tej pogodbi so se države zavezale, da dvignejo ceno žitu in zmanjšajo njegov pridelek za dobo dveh let.

Delegati so prepričani, da bo v veliki nevarnosti cela pogodba, ako ne bo mogoče pregovoriti Rusijo, do sprejme kompromis za svojo letno žitno kvoto, ali pa da saj ne preplavi žitnega trga s svojim žitom.

Rusija je podpisala tozadevno pogodbo ter je bil njen letni izvoz določen na 44,000,000 bušljev. Sovjetski zastopnik Abraham Gurjevič je zahteval letno kvoto 75 milijonov bušljev ter je znižal svojo zahtevo na 50 milijonov, medtem ko je Moskva prvotno zahtevala 90 milijonov.

Sedaj prihajajo poročila, da ima Rusija za izvoz pripravljenega žita 100 milijonov bušljev.

Delegati so mnenja, da bo pri bodočem zasedanju komisije mogoče skleniti z Rusijo kompromis, toda le z velikim trudom. Komisija najbrže ne bo hotela dovoliti Rusiji več kot 45 milijonov bušljev, razun v slučaju potrebe še dodatnih 10 milijonov bušljev. Rusija pa bo prihodnje leto zopet zahtevala še večjo kvoto, ki pa bo določena na pogajanjih prihodnje leto.

Kvota, ki so določene posameznim državam, so: Združene države 47 milijonov bušljev; Kanada 200 milijonov; Argentina 110 milijonov; Avstralija 105 milijonov. Pšenica je poglavitni pridelek zadnjih treh držav, zato imajo tudi večjo kvoto.

Stiri podonavske države, Ogrska, Rumunska, Jugoslavija in Bolgarska imajo skupno kvoto 54 milijonov bušljev.

SPOMENIK LETALCU

Florence, Italija, 18. septembra. — Včeraj so odkrili spomenik avstralskemu letalcu Herbertu Hinklerju, ki se je na poletu iz Londona, v Avstralijo smrtno ponesrečil v Pratomagno gozdu. Pri odkritju spomenika je bilo navzočih več visokih državnih uradnikov.

Posebno hud je bil tornado v državi North Carolina, kjer je skoro porušil mesta New Bern, Morehead City in Beaufort ter povzročil škodo do \$2,000,000. Samo v New Bern znaša škoda nad \$1,000,000. V vseh treh mestih je odpovedala električna razsvetljava in mesta so bila temna.

Voda je odnesla mostove in podrta hiše; preplavila je ulice in meščani so se vozili s čolni po ulicah. Z lesnih skladišč je voda odnesla milijone čevljev lesa. V New Bern je voda odnesla pomole Standard Oil Company.

V Virginia Beach so se prebivalci izselili iz hiš, še predno je prišel vihar. V Fort Monroe je vihar dosegel hitrost 80 milj na uro.

Ob obrežju države New Jersey so največ trpela mesta Barnegat, Manasquan in več drugih manjših kopalskih krajev. Voda je odnesla veliko število bungalovov.

New Bern, N. C., 18. septembra. Morehead City in New Bern kažeta po hudem viharju žalostno sliko. Obenem s silnim viharjem je nad obe mesti prišel velikanski naliiv. Vihar je drvil preko mesta po 100 milj na uro.

Mexico City, Mehika, 18. septembra. — Nad 130 oseb je utonilo ali pa bilo ubitih, ko je južni tornado divjal ob vzhodnem obrežju države, od koder se je obrnil v notranjost dežele.

Velikanski naliiv, katerega je prinesel vihar, je odnesel San Jose nasip na reki Santiago.

Poročila iz San Luis Potosi naznanjajo, da so izpod razvalin izveleki 40 trupel. Najbrže pa je bilo ubitih najmanj 100 oseb.

IRSKI DELAVCI NA
STRANI DE VALERE

Kildare, Irska, 17. septembra. Delavski voditelj William Norton je danes izjavil v nekem svojem govoru, da je delavska stranka sklenila pogodbo z vlado de Valere. Prihodnji državni proračun bo vseboval načrt za penzijske vdovam in sirotam. Vlada bo določila poseben sklad, iz katerega bodo dobivali nezaposleni podoro.

BOJI ZA GRAN CHACO

La Paz, Bolivija, 17. septembra. — Vlada je objavila poročilo, da so bolivijske čete odbile paragvajski napad v Gran Chaco. Poročilo o paragvajski zmagi v Campo Arceval in Fort Pirihayol so zanikana. Poročilo pravi, da se vrše vroji boji pri Aree in Rojas Silva. Bolivijski aeroplani bombardirajo paragvajske postojanke.

Asuncion, Paragvaj, 17. septembra. — Paragvajski protinapad je poplavalno vstavil bolivijsko ofenzivo v Gran Chaco. Bolivijski so na bojiščih pustili cele kupa mrtvih. Bolivijski zaradi lakote in žeje zapuščajo svoje postojanke.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Place of business of the corporation and address of above officers:
215 W. 12th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Subscription Rates:
In whole year in advance \$7.00
In whole year in advance \$7.00
In whole year in advance \$7.00
In whole year in advance \$7.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" ishaia vaski dan izvorni medij in pravnikov.
Sopni bres podpis in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagoviti
posiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejane bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovika.

"GLAS NARODA", 215 W. 12th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 9-3575

GLASOVANJE O PROHIBICIJI

Danes glasujeta dve nadaljni državi o prohibiciji — namreč Idaho in New Mexico. Če bosta prešli tudi ti dve v tabor mokračev, bo manjkalo le še pet držav za odpravo osemnajstega amandmента.

Idaho je že pred osemnajstimi leti uvedla državno prohibicijo. Obe stranki — tako suhači kot mokrači — pravi, da bosta zmagali.

Sodeč po dosedanjih glasovanjih, je verjetno, da bodo tudi v Idaho in New Mexico doživeli suhači tak poraz kot so ga dozdaj še vsepovsod.

Veliko upanja so stavljali v južne države, pa so bili razočarani. Nadaljni udarec jim je zadala država Vermont, najbolj jih je pa potrolo glasovanje v državi Maine, ki je bila suha že nad osemdeset let.

Na obeh straneh je živahna agitacija. Suhači pozivajo volice, naj ostanejo zvesti "sveti" stvari, naj se bore proti demonu alkoholu, pravih argumentov pa nimajo, kajti zadnjih trinajst let je povsem zadostovalo, da se je vsak količkaj razsoden človek dobrodu prepričal, da prohibicija ni blagoslov, pač pa prokletstvo za narod.

Mokrači imajo najboljšega agitatorja v osebi generalnega poštnega mojstra Farleya, ki opozarja volice na milijarde dolarjev, ki so bili v svrhu izvedbe suhaške postav brezplodno vrženi v stran, na val zločina, ki ga je rodila prohibicija, na ogromne dohodke, ki jih bo imela zvezna zakladnica od davka na prodajo alkoholnih pijač in na platformo demokratske stranke, ki določa popoln preklic prohibicije. Proti tem dejstvom ne morejo suhači z vsem svojim zavijanjem in z vso svojo hinavščino ničesar opraviti.

Devetindvajset držav je izreklo pošteno in odkrito besedo in tem devetindvajstim bosta danes brez dvoma sledili tudi Idaho in New Mexico.

Prohibicija bo še pred Božičem odpravljena. Narod se bo globoko oddahnil, kajti skrajni čas je, da je konec teh nevzdržnih razmer. Fanatiki so šli v svojih zahtevah in prizadevanjih dosti predaleč. Če bi bilo po njihovem, bi prišel za alkoholom tobak na vrsto. In prav nič čudnega bi ne bilo, če bi začeli nekega dne predpisovati, kaj smejo ljudje jesti in kako se morajo oblačiti.

Ker so si svesti poraza, se tolažijo z mislijo, da bodo znova začeli agitacijo za uveljavljanje prohibicije. Dvomljivo je, da bodo kaj opravili. Ameriški narod se je toliko zavedel in izbrihtal, da jim ne bo šel več drugič na lim.

SPOMIN BAZOVIŠKIM ŽRTVAM

6. septembra pred tremi leti, ko je bil na rojstni dan prestolonaslednika Petra v znamenju jugoslovanskega bratstva na Banjski alovno izvršen zgodovinski čin izmenjave naših vojaških zastav, so na bazoviški ravnini nedaleč od Trsta počile puške in pretrgale življenje četvorici idealnih mladencev našega rodu in našega srca. Po tragediji v Bazoviči je nastal silen odmev v svetovnem tisku in so med drugimi tudi nemški listi naglašali, da so postali žrtve spolitizirane justice v Trstu štirje mučeniki velike jugoslovanske nacije.

Obsodba, ki je bila že v naprej pripravljena, kakor so zatrjevali listi Francije, Anglije, Čehoslovake, Avstrije in drugih držav, je bila izrečena pred izrednim tribunalom v Trstu v soboto 5. septembra 1930 ob 23. Na smrt so bili obsojeni 22-letni Ferdinand Bidovec, sin tržaškega trgovca in sodelavnik v trgovini svojih staršev, 24-letni Franjo Marušić, uslužbenec ameriško-italijanske banke v Trstu, 24-letni Zvonimir Miloš, trgovski sodelavnik iz Trsta in 39-letni France Valenčič, trgovski uradnik v Bačah pri Knežaku. Dvanajst soobtožencev pa je bilo obsojenih skupno na 147 let težke ječe, dva pa sta bila oproščena. O razglasitvi obsodbe so med drugim takole poročali italijanski listi: Bidovec se ni dosti zmenil za čitanje razsodbe, gledal je v drugo smer, nekam daleč. Ko je bila prečitana njegova smrtna obsodba, ni trenil niti z mislijo na obrazu. Miloš je pri prečitanju svoje smrtno obsodbe malce obledel ter si pogladil lase. Strmel je predse in stal nemirno, dokler ni bila prečitana obsodba. Valenčič je bil vidno utrujen ter ni trenil niti z očesom. Marušić je bil duševno povsem odsoten, sanjal je zamišljen ter sploh ni poslušal čitanja obsodbe.

O zadnjih urah obsojencev pa je oficijelno poročilo pripovedovalo takole: Pred polnočjo so odvedli obsojence v spremstvu močnega straže v zapore. Spali niso vso noč. Komendant tržaškega armadnega zbora prošnje za pomilostitev ni poslal naprej, marveč jo je, kakor ga je pooblašal zakon o izrednem tribunalu, sam odklonil. Zato je bilo takoj vse pripravljeno za justifikacijo. Ob 3. zjutraj je obsojenec obiskal duhovnik, potem pa so bili odvedeni na kraj usmrtitve, na mali travnik v bližini vojaškega strelišča pri Bazoviči. Obsojenec je spremljal 58. bataljon črnih sraj, v katerem je bilo 600 mož pod poveljstvom konzula Diamandija. Na licu mesta so bili zbrani vsi člani izrednega tribunala. Za justifikacijo je bil komandiran vod 56 mož, ki se je postavil v štirih vrstah, v oddaljenosti 8 korakov od stolov za obsojence. Nato so privedli obsojence. Na stol se je prvi vsedel Bidovec, za njim ostali trije. Ob 5.43 je komendant oddelka konzul Diamandi dvignil roko. Ko je zamahnil, so počili strel in obsojenec so se zgrudili. Ob 5.51 je bila justifikacija končana, nakar se je bataljon vrnil v Trst.

Sodbi in njeni izvršitvi je sledila stroga sodba Evrope. Italijanski emigranti v Parizu so izdali proglas, ki je dejal med drugim: "Z gnušom smo zaznali vest o izvršeni smrtni kazni, izrečeni po italijanskem sodišču za začetno državo, saj je spet še enkrat poteptalo čast Italije, ki je po svojem prejšnjem režimu odpra-

vila smrtno kazen. To sodišče je izpostavljeno gnušom vsega mednarodnega javnega mišljenja".

Francoski, angleški, češki in drugi listi so pisali "o krvavem semenu", o "nasilju, ki izvaja krvavo nasilje v borbi za svoj obstanek", o mučenstvu narodnih manjšin, o posledicah, ki so neizbežne za vsako nasilje in krivico, in tako lahko rečemo, da so bazoviški mučeniki najmočnejše potrkali na vest vsega sveta in da je bila njihova prelita kri eden najmočnejših krikov v obrambo človeških pravic.

Ob taki sodbi Evrope pa smo se mi zavili v molk, ki ni samo izraz najgloblje bolesti in najdostojnejšega protesta, tem več je tudi v skladu z mučenstvom našega naroda skozi dolge veke in z njegovimi milijonskimi žrtvami za svobodo. Trpljenje in žrtve so prinesle svobodo jugoslovanskega naroda, prinašale pa so vedno v zgodovini rešitev, nado in bodrilo tudi drugim narodom. Molčali smo v prepričanju, da nas Evropa, ki je jasno manifestirala svojo pravico, ne bo zapustila v viharju sedanjosti in bodočnosti. Mučeniki, ki so izvrševali v Bazoviči, kakor je pred njimi izkrvavel Vladimir Gortan, so prišli k tramam drugih žrtev ne samo za našo narodno svobodo, temveč tudi zmago pravice, za polno veljavo človeških načel in za boljše bodočnost vsega trpečega sveta.

Dopisi.

8 pots.

V avgustu in septembru so bile v takozvanem Iron Range v Minnesoti vsakovrstne slavnosti. Na konvenciji v Eveleth, Minn., so nastopili razni govorniki, med njimi tudi znani notranjski rodojubi in profesor čebelarstva, g. Francis Jager. Njegov govor je segel globoko v srca vseh navzočih.

Farmerska naselbina Greany je praznovala te dni 25-letnico svojega obstoja. Farmerji so letos dobro pridelali, dočim je bila kakih 40 milj odtam občutna suša. Če bi ne bilo koncem avgusta na Greany, Minn., slane, bi bil pridelek znatno večji.

Na željo učiteljev in učiteljice sem priredil v ljudski knjižnici na Chisholm, Minn., razstavo predmetov, katere sem nabral na svojih potovanjih v štiridesetih letih. Rokaj Troha iz Barbertona ima razstavljenih 52 lesorezb. Začasno bodo razstavljene tudi knjige naših pravkov in rokopisi v desetih jezikih.

Pozdravi!

Matija Pogorelec.

Hayes, N. D.

Priloženo vam pošljem šest dolarjev za letošnje naročnino, 25 centov za Pratik in 25 centov za vaše stroške. Rad bi bil še prej poravnal, pa nisem mogel zaradi slabe letine. Sedaj sem prodal neko živino in sicer vole po tri in pol centa, krave pa po dva in pol centa funt. Pridelali nismo skoro ničesar, ker so kobilice vse uničile. Suša traja že od 1. junija. Voda, ki jo dobimo iz zemlje, je dobra za živino, ne pa za ljudi. Upam, da se bodo v kratkem čas razmere kaj izboljšale.

Pozdrav vsem čitateljem!

K. Hlebanja.

Noranda, Kanada.

Prosim vas, ustavite mi list, ker odpotujem v stari kraj. Ko se vrnem, mi ga boste začeli zopet pošiljati. — Tempotom se zahvalim vsem, ki so mi priredili odhodnico, posebno pa gospe Permetovi in Jankovočevi in Micki Kočevarjevi, ki mi je dala na pot pečeno kokoš. V kratkem času nasvidenje!

Pozdrav vsem rojakom v Kanadi!

Lavro Bregar.

SLUŽBO IŠČE.

Ženska srednje starosti želi dobiti službo pri Slovincih ali Hrvatih v mestu ali izven mesta: je sposobna za vsako delo. — Pišite na: "Glas", Box 3, Farrell, Pa. (2-18419)

Iz Slovenije.

Obilna žetev smrti.

V ljubljanski splošni bolnišnici je umrl v starosti 66 let vpokojeni nadpreglednik finančne kontrole Matevž Živko, doma iz Počrežja.

V bolnišnici je umrl vpokojeni strojevodja Franc Puc iz Ruš, dosegel je starost 73 let.

V Aljaževi ulici je pokosila smrt 66-letno zasebnico Amalijo Šteferl.

V Slovenski ulici je umrla Frančiška Kalmann, stara 67 let. Pokojnica je bila soproga znane mariborskega trgovca.

Obup družinskega očeta.

4. septembra popoldne si je v Zagorju vzel življenje 41-letni rudniški ključavničar Franc Koritnik. V zadnjem času je znanec tožil, da ni vredno živeti, ker ima skromni zaslužek največ po trikrat na teden. Takemu govorjenju pa nihče posvetil pozornosti, ker tožijo ravno tako tudi drugi rudarji. Popoldne je šel od doma in stopil v neko gostilno, kjer je dejal, da bo živel samo še nekaj ur. Iz gostilne je šel v konzum, kjer je kupil četrta litra odtovne kisline. Steklenico je pozneje še kazal v gostilni ter dejal, da je to njegova smrt.

Ko je odhajal, so gostja opazili, da je pred gostilno kisline na dušek izpil ter vrgel steklenico proč. Sam je še krenil proti domu, na poti pa se je zgrudil. Pozvani zdravnik mu ni mogel več pomagati in je nesrečnej v dveh urah po hudih bolečinah izdihnil. Zapustil je ženo in tri otroke, od katerih je najmlajši star šele 3 mesece.

Trgovina s saharinom cvete okrog Kranja.

Dva hitro si sledеча zaporedna slučaja aretacije prodajalk saharina sta dosti jasno pokazala, da se je zadnje čase v kranjski okolici silno razširila prodaja vtihotapljenega saharina.

Prejšnji teden sta žandarmerijska kaplarja iz Kranja Župušek Jakob in Mesarič Janko pozno zvečer na polju blizu Rupe zasledila prodajalko in tihotapko saharina.

V torek 29. avgusta zvečer pa je kaplar Mesarič Janko krenil proti Primskovem, kjer mu je padla v roke zopet druga prodajalka saharina, 48-letna Frančiška. Ura je bila že 11, ko jo je kaplar Mesarič zalotil. — Ta se je namreč tisti dan mudila pri Primskovem, hodila od hiše do hiše, prodajala copate, svojim zaupnim osebam in stalnim odjemalkam pa tudi saharin, in je razpečala že 6 skatljice. Pri zaslišanju je povedala, da je kupila 22. avgusta večjo količino saharina od neke znanke iz Senčurja z namenom, da bi ga dalje razpečavala. Vsega skupaj je vzela letos 170 skatelj in sicer maja 30, junija 30, julija 30, avgusta pa 80. Plačala jih je po 5 Din, prodajala pa po 5.50 dinarjev. Pri aretaciji je imela seboj še 21 skatelj, 6 skatelj, katere je prodala, so kupcu odvzeli. Na stanovanju so pod posteljo našli še 52 skatelj. Francka je povedala, da je prišla k njej še omenjena znanca in jo nagovarjala,

naj prodaja saharin, ker bo lahko nekaj zaslužila, ko je drugače brez zaslužka. Baje se Francka še dalje peča s prodajo saharina. Vse kaže na dobro organizirano družbo, ki vtihotaplja in prodaja saharin, kjer je le količjak mogoče.

Nedolžna žrtve krvoločnosti.

3. septembra je bila v Bačah pri gostilničarju Berglezu gasilska tombola, ki ji je sledila domača veselica, katere so se udeležili večinomoma udeleženci tembole. Med temi sta bila tudi posestnikov sin Stefan Bauman iz Brezovelj in posestnikov sin Martin Veronik iz Podrove. Ko sta bila že precej pijuna, sta se dogovorila, da ubijeta tam navzočega posestnikovega sina Alojzija Markiča. Okrog 21. je šel Bauman k posestniku Požegarju in mu odnesel kozo, ki je visela na skednju. Kozo je nato skril za vrata blizu veselicega prostora. Nato se je vrnil na veselice prostor, kjer je na pragu gostilne srečal Markiča, s katerim sta se takoj sprla in strela. Med prepričkom je stekel Bauman na vrh po koso ter planil nato v vežo, kjer je stal Markič pri točilni mizi, na njegovi desnici pa znani gostni banovinski mojster Anton Gole iz Sikel, ki se je pravkar vrnil iz Maribora ter stopil na majhno okrepčilo v gostilno.

Bauman je zamahnil s koso proti Markiču, ta se je pa izognil in je kosa zadela Goleta naravnost v srce. Nesrečnej je kmalu izkruval in izdihnil.

Med tem, ko se je odigral krvavi dogodek v gostilni, je stal Veronik pred gostilno ter na vpitje žensk, ki so se razburile, ustrelil s samokresom proti vratom, kjer je stal posestnikov sin Franc Predika. Krogla je k sreči zgrešila cilj in se zapela v steno. Orožniki so oba fanta aretirali. Priznala sta, da sta se dogovorila, da se odkrižata Markiča, ki sta ga že dalj časa sovražila. Oba so prepeljali v Maribor, ter ju izročili sodišču.

Vobče je nedelja 3. septembra bila zopet v znamenju noža. Bilo je pač po prvem in je zlasti tudi v Ljubljani denar nekatere preveč tiskal v žepu. Zato so si privoščili čez mero dalmatince ali pa še težjih pijač in posledica so bili zvečer pretepi na raznih krajih. Nekateri prenapetosti so si hudo skočili v lase in drug drugemu puščali razgoreto kri. Med žrtvami junakov noža je bil tudi hlapec Ivan Novak, z Gasilske ceste, ki so ga kmalu po polnoči našli nezvestnega na Jernejevi cesti blizu mitnice. Bil je dvakrat zaboden v hrbet ter tudi v prsi in levico. Morali so ga prepeljati v bolnico. Kdo ga je napadel, ni znano.

ROMUNSKI KRALJ

GOVORIL PO RADIO

Bukarešta, Romunaka, 17. septembra. — Romunski kralj Karol je pozval danes po radio romunsko prebivalstvo, naj ščiti in brani interese dežele. Romunski narod ima lepo bodočnost navzile težkočam, s katerimi se mora

Peter Zgaga

RAZMERE

Ko so naši rojaki še trumoma potovali v domovino, jih je bilo zanimivo poslušati, čemu se podajajo preko morja.

Z nešteti sem govoril, kajti skoro sleherni se je oglašil v našem uradništvu.

Sprva so odgovarjali nekam nezaupno, pozneje se jim je pa razvezal jezik in so bili včasih še preveč gostobesedni.

Vsi odgovori so se pa tikali razmer.

Razmer je bilo toliko in tako raznovrstnih, da sem se jim čudil, kako so zašli vanje in kako po njih hrepene.

Starejši moški so govorili, da bodo šli pogledat, kakšne so kaj razmere doma in da bodo akusali prodati domačijo, če bodo razmere tako nasele.

Trgovci in businessmeni so zatrjevali, da gredo domov študirat trgovske razmere in se prepričati, če bi bilo mogoče uveljaviti tam kaj ameriškega sistema. Seveda, če bodo razmere ugodne in če bo vladna oblast dopustila.

Dosti jih je šlo proučevati gospodarske razmere.

Namenili so si prepotovati vso Jugoslavijo od Triglava do Vardarja, od avstrijske meje pa do obale, kjer je Lah gospodar, ter natančno preštudirati gospodarske razmere.

Že vnaprej so omenjali, da so gospodarske razmere v Jugoslaviji zelo zapletene, da bi jih bilo pa mogoče izboljšati in da je naš mladi narod takorekoč žrtev neznanih gospodarskih razmer.

Dobil se je tudi rojak, ki je rekel:

— Bom pa šel pogledat v tisto nesrečno Jugoslavijo, da se bom na lastne oči prepričal, kakšne so gospodarske razmere. Ko sem bil še v domovini, sem bil liberalce, zdaj pa slišim, da so vse stranke prepovedane in odpravljene, oziroma je v vsej Jugoslaviji ena sama stranka, ki je deležna vladnega patenta, vse druge stranke pa vró pod površino, ker bi v hi-pu nastale kaotične razmere, če bi prišle zatrite stranke do besede.

Dosti jih je šlo opazovat delavske razmere, ki menda niso kaj prida, baje zato, ker ni pravega sistema in ker delavstvo ni tako organizirano, da bi organizacija odgovarjala razmeram.

Tisti, ki imajo hiše doma, pa niso mogli s pisni prepoditi stanovanalev iz njih, so se osebno namenili v stari kraj, da natančno preštudirajo stanovanjske razmere in stanovanjski zakon, ki ustvarja take razmere.

Oni, ki so imeli družine doma, so domnevali, da je po petnajstih ali dvajsetih letih že enkrat čas, da si ogledajo družinske razmere in kaj pametnega ukrepanja na podlagi vsestranskih izkušenj, ki so jih imeli v Ameriki.

Sosedje so jim namreč sporočili, da njihove družinske razmere niso take kot bi morale biti in da je treba temu in onemu hitro napraviti komec.

Dosti jih je šlo razmere samo gledat in študirat, pa niso povedali, kakšne razmere. Najbrž splošne razmere.

Nekateri so zatrjevali, da so žrtev ameriških razmer in da nameravajo v novih jugoslovanskih razmerah pričeti novo življenje.

Z eno besedo rečeno — kogarkoli sem vprašal, vsak je šel gledat in opazovat razmere.

Skoro sleherni se je pa vrnil po dveh ali najkasneje po šestih mesecih.

Tudi ob tej priliki so se oglašili v uradništvu. Precej potrti so bili, toda v očeh jim je blestel odsev domovine.

— No, kako je kaj? Kakšne so razmere? — sem jih vpraševal za povrstjo.

Resnici na ljubo moram povedati, da sem dobil v devetindesetdesetih slučajih izmed sto slučajev naslednji odgovor:

— Čvitek je letos kisla, štajerska vina so pa jako ohranj...

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJE MO TOČNO IN ZANESLJIVO PO DNEVNEM KURZU

V JUGOSLAVIJO	V ITALIJO
Dini 200 \$ 4.85	Lir 100 \$ 8.80
Dini 300 \$ 7.10	Lir 200 \$17.25
Dini 400 \$ 9.30	Lir 300 \$25.60
Dini 500 \$11.45	Lir 400 \$33.75
Dini 1000 \$22.80	Lir 800 \$67.50
Dini 5000 \$110.50	Lir 4000 \$337.50

KER SE CENE SEDAJ HITRO MENJAJO SO NAVEDENE CENE PODVRŽENE SPREMEMBI GORI ALI DOLI

Za izplačilo večjih zneskov kot agoraj navedeno, bodite v dinarjih ali litrah dovoljume že bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIM DOLARJE	IZPLAČILA V SLOVENSKE DOLARJE
Za izplačilo \$5.00 morate poslati \$ 5.75	
" " "10.00 " " "10.50	
" " "15.00 " " "15.75	
" " "20.00 " " "20.50	
" " "25.00 " " "25.75	
" " "30.00 " " "30.50	
" " "35.00 " " "35.75	
" " "40.00 " " "40.50	
" " "45.00 " " "45.75	
" " "50.00 " " "50.50	

Prejemniki četa v slovenski kraj izplačilo v dinarjih.

Nujna nakazila izvršujemo po Cable Letter na priateljstvo 61.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

"Glas Naroda"

NEW YORK, N. Y.

CENA

DR. KERNOVEGA BERILA JE ZNIZANA

Angleško-slovensko

Berik

(ENGLISH-SLOVENE READER)

\$2.00

Narodito ga pri

KNJIGARNI "GLAS NARODA"

314 West 12th Street New York City

KRATKA DNEVNA ZGODBA

W. B. ABBOTT:

KLOPOTAJ OČ OBED

B-r-r-r!

Smrtno nevarna kača klopotača je bila zvita in pripravljena, da bi pila. Iz oči se ji je blestelako kakor diamanti. Njen žilavi črni jezik je švigal in trepetal od jeze. Njen roženi rep je v stakatu ropotal in slišal si ga, kakor bi miljo daleč ropotala strojna puška.

Najnevarnejše orožje v kralje-stvu živali, dva mala zakrivljena, strupena sekača, sta se videla. Z vsako mišico svojega napetega, a prožnega telesa klopotača lahko udari kakor s kladivom. Svojega sovražnika lahko piči biskovito hitro.

A to pot ni pila. Guy Johnson iz Floride, lovec na klopotače, je rad njeno glavo spustil zanko in ji jo tesno zadrnil okoli vratu. Nato se je pripognil in jo s palico lahno udaril po glavi.

Čez dve uri so jo v prvi tvornici za kačje konzerve na svetu, v Arendiji, Florida, že odrli, ji izločili kosti, jo skuhali in zalili v pločevnasti posodi. Danes lahko dobiš porejlo klopotače ali druge kače malone v vsaki boljši restavraciji v skoraj vsakem delu sveta.

Klopotača v omaki je na jedilnem listu v restavracijah v New Yorku, Chicagu, Bostonu, Mehiki, Havani, Hong Kongu, Amsterdamu, Londonu, Parizu.

Klopotače so začeli jesti iz nedovednosti. Neki Američan po imenu G. K. End in njegov devetletni sin sta v južni Floridi lovila klopotače zaradi kože. Neki dan sta ujela krasno klopotačo, ki je merila šest čevljev.

"Pojeva jo," je moč dejal svojemu sinu. Mogoče se je šalil, mogoče je pa mislil resno. Fant je bil zadovoljen in lovec na kače sta prišla s klopotačo domov in naznaila, kaj nameravata. Gospa End, očarljiva, dražestna žena, pa ni bila navdušena za to.

"Ven iz moje kuhinje s tem," je kričala nana. Mož ji je skušal razložiti.

"Saj ni nič slabega pri tem," jo je miril. "Ljudje jedo ostrige in polže, žabe in želve; zakaj bi pa klopotače ne jedli? Saj je najbolj čista od vseh živali na svetu!"

ko ubije. Nekateri ljudje pa zamude ves dan, da jo ubijajo s tem, da jo tolčejo po telesu.

Ne boj se klopotače! Od desetih jih bo zbežalo devet. Če je razjarena, te bo s svojim roženim repom dovolj dolgo svarila. Pičila te bo pa samo takrat, kadar boš nevede stopil nanjo.

Za lov na klopotače lovec rabijo bambusov drog z zanko. Za čevlji kače jim plačajo dvajset centov. Povprečna klopotača je šest do sedem čevljev dolga. Tako dobe en dolar dvajset centov do en dolar štirideset centov za komad. V suhem času lahko nalove petnajst do dvajset kač na dan. S krogodilnimi kožami in pa kožnihi pa ne morejo niti pol tega zaslužiti. To vse, kakor ni vsakdanji zaslužek, zakaj ob mokrem vremenu ne morejo loviti, ker se klopotača ob dežju skrije.

V tovarnici kač odrežejo glavo in izločijo kosti. Nato zrežejo meso na rezine in ga kuhajo v velikanskih kotlih. Temu dodajo smetane in gob in s kačo v omaki napolnijo pločevinaste kante.

To je pa draga jed, in sicer zato, ker iz ene klopotače, dasi tehta pet do šest funtov, ne napravijo

(Nadaljevanje na 4. strani.)

Z LESTVO IZ GRADCA V BUDIMPESTO

Na najrazličnejše načine si ljudje služijo kruh in pridobivajo popularnost. To je hotel doseči tudi graški plesarski mojster F. Schaffler, ki je s prijatelji stavil, da pojde iz Grada v Budimpešto z lestvo. Pri startu se je zbrala velika množica ljudstva in Schaffler je moško nastopil svojega pota.

Prehodil je z lestvo 565 km pota, pred Budimpešto je moral zlesti na tla in nadaljevati pot peš, ker mu je madžarska policija zabranila prodajati razglednice. Medpotoma je Schaffler izgubil 16 kg svoje teže, lestve na se je skrajšala za dva klinka.

Naši v Ameriki

ROJAKE PROSIMO, NAJ NAM NAKRATKO NA A DOPISNICI SPOROČE SLOVENSKE NOVICE IZ NASELBINE.

Po dolgi bolezni je umrla v St. John's bolnišnici v Clevelandu, O., Mary Hočevar, rojena Gorišek, stara 42 let. Bila je vdova. Pokojnica je v Ameriki bivala 28 let. Doma je bila iz vasi Stari-grad, fara Videm pri Krškem na Spodnjem Štajerskem, kjer zapušča očeta in sestro. Tukaj zapušča šest otrok.

Poroča se, da je rojaku Anton Habichu, New Sheffield, Pa., prejšnji ponedeljek zjutraj pogorela garaža. Zgorel je avtomobil in kokšnjak, vse kokoši. Zgorelo je tudi vse drugo orodje, in ima rojak Habich precejšnjo škodo. Ko se je družina zbudila, je bilo že vse v plamenih in se ni dalo ničesar več rešiti.

Velika nesreča je zadela družino Avgust Vozel v Detroitu. Družina je bila na potu v avtomobilu iz Fontana, California, v Detroit. Nesreča se je pripetila v okolici mesta Prescott, Arizona. Vozel in njegova žena sta bila težko ranjena, njuno osem mesecev staro dete je pa bilo na lieu mesta mrtvo. Mrs. Vozel se nahaja v bolnišnici v Prescott. Oba sta bila namenjena k svojim staršem v Detroit.

V nedeljo, 10. septembra je po komaj enotedenski bolezni umrla v Milwaukee, Wis., v visoki starosti 75 let Apolonia Verhovnik, mati pred nekaj meseci preminule Fany Kolenz. Pokojnica je silno žalovala nad izgubo svoje hčerke, kar je brez dvoma pospešilo njeno smrt. Pred dobrim letom in pol je pokojna s svojim soprogom John Verhovnikom prišla iz starega kraja k svojim otrokom tukaj, v nadi, da bo večer svoje življenja prebila v njih krogu. Kmalu pa je kruta smrt posegla v družino in ugrabila njeno najljubšo ljubljeno Fany, pri kateri sta se oče in mati nastanila Ostala sta pri svojem zetu Joe Kolenzu tudi še po smrti hčerke in tu je zdaj umrla tudi mati ter zapustila poleg soproga še tri hčere.

V torek, 5. septembra ponoči ali v sredo zjutraj je bil na svojem domu v Oak Creek, South Milwaukee, napaden po neznanih 60-letni rojak Matt Sedlar, katerega so pretepli do nezvesti. Žrtev napada je šele v sredo popoldne našel v njegovi hiši sosed Louis Weber, ter poklical policijo, ki je Sedlarja v nepopolnovernem stanju prepeljala v South Milwaukee bolnico. Rojak ima prebito lobanjo in je njegovo stanje resno. Sumi se, da je bil motiv napada rop, vendar Sedlar ne more dati nobenih točnih informacij.

V Gary, Ind., je Tomaž Kralj, salunar v predmestju Glen Parku v torek ustrelil 22-letnega Nika Dragoša, ki je prišel v družbi nekega Tony Penzottija v njegovo pivnico. Dragoš je bil na mestu mrtev. Kralj je kasneje pojasnil, da sta Dragoš in Penzotti spadala h gangrašem, ki so mu zagrozili, da ga odpeljejo "na izprevoz" (v smrt), ker jim kvaril business.

Poziv!

Izdajanje lista je v zvezi

z velikimi stroški. Mno

go jih je, ki so radi sla-

bih razmer tako priza-

deti, da so nas naprosili,

da jih počakamo, zato

naj pa oni, katerim je

mogoče, poravnajo na-

ročnino točno.

Uprava "G. N."

DVE SIROTI

Spisal A. D. ENNERY

40

Lepi Jakob je razumel tehtnost tega razloga, kajti namignil je svojim prijateljem, naj puste njegovo mater iz kroga.

Frochardka je odšla zmagoslavno iz kroga.

In gredoč mimo svojega sina mu je dejala:

— Če hočeš še ostati tu, se ne daj motiti, angelček... naša pokveka me čaka... gotovo je še zunaj na trgu.

In pred odhodom se je še enkrat ozrla na svojega sina, mrmrajoč sama pri sebi:

— Kako dobro mi de, dragec moj!... Kako vino človeka razgreje!

In s prefrano opičjo ljubeznijo je poslala svojemu Jakobu z roko dva poljuba.

Po odhodu Jakobove matere se je rajanje še z večjim truščem nadaljevalo. Jakobu je pa začelo popivanje presedati. Postal je bil celo nekam potrpet.

Mar mu je bil spomin na Marjano zagrenil veselje?

— No, no!... kaj ti pa je, Jakob? — so ga vpraševali tovariši.

— Pa se menda vendar ne bojiš, da bi ti ugrabil Marjano, zdravo deklino, ki ima srce vedno na jeziku?... se je oglašil drugi.

— Ali pa imaš novo ljubezen v sru, — je menil tretji.

Vzpodbujen po teh besedah je lep Jakob dvignil glavo in udaril s kozarcem po mizi, rekoč:

— Halo, krčmar!... vina!... Prinesi najboljše!... Še vina!... Še in še vina!

Ker je bila precej okajena, Frochardka ni mogla takoj razločiti, kaj je počel njen pohabljeni sin v trenutku, ko ga je opazila. V temi je videla nekakšno skupino.

Toda imela je dobro glavo, ta beračica. Celo vsakega pijanca se ni ustrašila.

— Tepec si, da si tako boječ in da se izogiblješ ljudi, pokveka! — je dejala Petru.

— Bil bi se najedel, napil, napel in nakričal, kakor vsi drugi... Pa si ostal kot tepec in se dolgočasil.

Tako govoreč se je stara beračica blizala sinu.

Ko je pa zagledala Luizo, je malo manjkalo, da ni kričala od presenečenja. Toda Peter jo je gledal tako prosoje, da je starka takoj spoznala, da mora napeljati pogovor drugam.

In tako je tudi storila, rekoč s sladkim glasom:

— Kaj vam pa je, gospodična, da se tako tresete? Človek bi dejal, kakor grlica.

Peter je hotel posredovati.

— Gospodična je bila v smrtni nevarnosti, — je dejal, — malo je manjkalo, da je niso povozili...

— Kdaj se je to zgodilo? — je vprašala stara beračica tako živo, da bi človek mislil, da se zelo zanima za neznanko.

— Prav kar.

— In če bi ne bilo gospoda, ki mi je priškolil na pomoč, — je pripomnila Luiza na glo...

— Kdo pa?... Tale pokveka? — je vzkliknila starka.

Potem je pa vprašala na sinov znak tiše:

— Kaj, sinko, ti si bil tako srečen, da si rešil gospodično?

Babura je vohala možnost nagrade.

S komolcem je Frochardka odrinila sina. Ni ji bilo všeč, da je tako malo cenil uslugo, ki jo je bil storil neznaniki.

Obrnila se je k Luizi, rekoč:

— Torej ste bili docela izgubili glavo, draga moja?

— Da, gospa, bila sem vsa zbegana... Sama nisem več vedela, kaj počnem, kam naj se umaknem...

— Pasja noga, — se je zarežala starka, — menda ste šla naravnost pod voz...

— Nikar me ne zapustite gospa, lepo vas prosim.

Frochardka se je bila že povsem streznila. Nekaj časa ni odvrnila pogleda od deklininega obraza in zdelo se je, da pravi njen pogled Petru: — Enkrat si imel srečno roko, pokveka.

Kaj je že slutilo to podlo bitje? Da bi nesrečnemu dekletu pomagala, to Frochardki seveda še na misel ni prišlo. Za siroto se je gotovo samo zato tako zanimala, ker je upala, da je našel v nji predmet inkorisneja.

Da se o tem prepriča, je dejala kar tja v en dan:

— Vendar pa ni pametno, draga moja, da se potikate tako pozno po mestu... V Parizu je to nevarno... zlasti če ima človek pri sebi denar.

V pričakovanju odgovora ji je postal nekam tesno pri sru.

— Ah, gospa, — je odgovorila Luiza, — saj nisem bila sama v tej ulici; z menoj je bila moja sestra... tu na klopi sva sedeli...

— Vaša sestra! — sta vzkliknili Peter in Frochardka v en glas.

— Da... Prav kar je bila še tu!...

— Kje je pa zdaj?

— Ugrabili so jo!

— Ugrabili!

Ta krik se je izvil Petru iz ust.

— Ugrabili? — je ponovila beračica.

Luiza si je zakrila obraz z rokami. Ubogo dekletu je bridko zaplakalo.

— Nikar ne obupaj, dragica, — jo je tolažila Frochardka; — ne boj se, se bo že našla, tvoja sestra, saj menda ni otrok.

— Osemnajst let ji je kakor meni!

— Osemnajst let! — je ponovila beračica s pomembnim vzdihom obžalovanja.

Potem je pa dejala prijazno:

— Pa je menda vendar niso zares ugrabili...

— Treba bo takoj obvestiti o tem vaše starše, — je menil Peter.

— Da, res je, — je pritrdila Frochardka.

— Spremiva vas do doma, — se je ponudil Peter.

Toda Luiza je samo globoko vzdihnila...

— Gorje, — je zasepetala, — staršev sestro nimava...

— Kaj pravite?

— Da, gospa, najini... starši...

— Ne žive v Parizu, — je dejala Luiza otožno.

Prijela je beračico za roko in pripomnila hitro: — Siroti sva...

Petra je to globoko ganilo. Beračica se je pa na skrivaj veselila tega, kar je povedala Luiza. Vendar je pa nadaljevala prisiljeno prijazno:

— Če nimate staršev... imate pa vsaj znanec v mestu.

— No, — se je oglašil brusač, — našli bomo vaše znanec, odvedemo vas k njim.

— Še ni dolgo tega, ko sva prispeli v Pariz in nikogar ne poznavata tu, — je odgovorila Luiza.

To pot Frochardka ni mogla prikriti svojega zadovoljstva.

— Nikogar! — je ponovila.

Petru se je dekle čedalje bolj smililo. — Obrnil se je k nji, rekoč:

— Gospodična, kdo je pa ugrabil vašo sestro?

In ker je Luiza molčala, je nadaljeval:

— Plemiči... ali kdo drugi?

— Ah, kako naj vem to? — je vzdihnila Luiza.

— To se vendar pozna po obleki, dušica, — je pripomnila Frochardka.

— Toda... saj sem slepa, gospa! — je dejala sirota.

— Slepa! — je ponovila beračica.

(Dalje prihodnjik)

Knjigarna "Glas Naroda"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY

216 West 18th Street, New York

POVESTI in ROMANI

Splošna Knjižnica:

(Nadaljevanje.)

St. 21. (Friedrich Schlegel) Dvanajst kratkotrajnih zgodb, II., 73 str. broš. 25

St. 22. (Toisto) Kreutzerjeva soneta 40

St. 23. (Sophocles) Antigona, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str. broširano 30

St. 24. (E. L. Hulster) Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš. 50

St. 25. Poslednji dnevi Pompejev, II. del 50

St. 26. (L. Andrejev) Črna masha poslov. Josip Vidmar, 62 str. broš. 35

St. 27. (Fran Erjavec) Brezposelnost in problemi službovanja brezposelnosti, 60 str., broš. 25

St. 28. Tuzna sin opile, trdo ves., 120 str. 25

St. 29. Beka, zaka 25

St. 30. Živati 25

St. 31. (Gaj Salustij Kripi) Vojna s Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 125 str., broš. 50

St. 32. (Kaver Matko) Ljubi, 144 strani 65

St. 33. Domala živali 30

St. 34. Tuzna sin opile, trdo ves., 120 str. 25

St. 35. Mistravci doma 1-

St. 36. Tuzna sin opile, trdo ves., 120 str. 25

St. 37. Tuzna sin opile, trdo ves., 120 str. 25

St. 60. (Dostoevski) Zapiski iz mrtevga doma, II. del 1-

St. 61. (Golar) Bratje in sestre 75

St. 62. Idijot, I. del (Dostoevski) 90

St. 63. Idijot, II. del 90

St. 64. Idijot, III. del 90

St. 65. Idijot, IV. del 90

Vol 4 deli 325

St. 66. Kamela, skozi uho sivan-ke, veselolgra 45

Slovenski pisatelji II. sv.: Potresna povest, Moravsko silke, Valvoda Pere i Perica, Črtilce 250

Tigrovi zobje 1-

Tik za vrsto 70

Tisti, (Berk), trd. ves. 75

Tri indijanske povesti 30

Tumel, soc. roman 120

Trenutki odličja 50

Turid pred Dunajem 30

Tri legende o razpisu, trd. ves. 65

Tišo in ena noč:

I. svezek 130

II. svezek 140

III. svezek 150

3 KNJIG SKUPAJ 375

Tišo in ena noč (Rape) ves. mala izdaja 1-

Ugrabljeni milijonar 120

V krasnejši inkviziciji 130

V robitvu (Matičič) 135

Volj spokornik in druge povesti... I. trdo vesano 125

Vojni, mir ali poganstvo, I. sv. 35

V pustih je šla, III. sv. 30

Valentin Vodnika izbrani spisi 35

Vodnik svojemu narodu 25

Vodnikova pratika I. 1927 50

Vodnikova pratika I. 1928 50

Vodnik in prepovedi 60

Zadnje dnevi nesrečnega kralja 30

Za kruhom, povest 35

Zadnja kmečka vojaka 70

Zadnja pravda, ves. 75

Zgodovina o nevidnem človeku 35

Zmaj iz Bosne 70

Življenje slov. trpina, izbrani spisi Alešovec, 3. sv. skupaj 150

Zlatokop 30

Ženin na Koprniku 45

Zmote in kmeti gđ. Pavle 45

Zbirka narodnih pripovedk:

I. del 40

II. del 40

Znamenje štirih (Doyle) 50

Zgodovinske anekdote 30

